

XI. Teurastamo.

Teurastamon kertomus¹⁾ v:lta 1933 oli seuraavan sisältöinen:

Teurastamolautakunta. *Kokoonpano ja kokoukset.* Sittenkun kaupunginvaltuusto syyskuun 21 p:nä 1932 pitämässään kokouksessa oli päättänyt alistaa uuden teurastamon ja siihen liittyvät hallinnonhaarat, kunnallisen lihan tarkastamon ja lihan tukkukaupan hallinnon, erityisen lautakunnan, Helsingin kaupungin teurastamolautakunnan, alaisiksi sekä vahvistanut sille johtosäännön, valtuusto valitsi kokouksessaan lokakuun 12 p:nä 1932 teurastamolautakunnan puheenjohtajaksi kauppaneuvos S. A. Hohenthalin sekä jäseniksi eläinlääketieteentohtori W. Ehrströmin, osastopäällikkö F. Moisalan, sähkötekniikko V. V. Salovaaran ja varatuomari A. Wikströmin. Lautakunnan oli määrä toimia aluksi komitean luontoisena ja varsinaisena lautakuntana tammikuun 1 p:nä lukien. Kun Uudenmaan läänin maaherra tehdyin valituksen johdosta sittemmin velvoitti valtuuston toimittamaan teurastamolautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten vaalin erikseen v:ksi 1933, valtuusto valitsi maaliskuun 22 p:nä pitämässään kokouksessa lautakunnan puheenjohtajaksi ja jäseniksi samat henkilöt kuin se oli valinnut lokakuun 12 p:nä 1932.

Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi eläinlääketieteentohtori W. Ehrström sekä sihteerinä varatuomari A. Blomberg. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnan kokouksissa toimi sosiali- ja opetusasiain johtaja J. W. Keto, jonka hoidettaviksi teurastamotoimintaa ja lihan tarkastusta koskevat asiat kaupunginhallituksen johtosäännön mukaisesti määrättiin.

Teurastamolautakunta kokoontui v. 1932 kahdesti sekä v. 1933 yhteensä 12 kertaa, ollen sen käsittelemien asiain pykäläluku 157.

Johtosääntö, järjestyssäännöt ja taksat. Ensi tehtäväkseen lautakunta sai laatia ehdotukset teurastamontoimiston johtosäännöksi sekä teurastamon järjestyssäännöiksi ja taksoiksi. Teurastamontoimiston johtosäännön kaupunginvaltuusto sittemmin vahvisti toukokuun 3 p:nä sekä teurastamon järjestyssäännöt syyskuun 20 p:nä. Taksat valtuusto hyväksyi maaliskuun 1 p:nä ja Uudenmaan läänin maaherra vahvisti elokuun 25 p:nä lain mukaan hänen vahvistettavakseen kuuluvan taksan maksujen laskemiseksi teurastamon käyttämisestä ja lihan tarkastamon tarkastusmaksut.

Lausunnot y.m. Lautakunnan antamista lausunnoista ja esityksistä mainittakoon seuraavat: ehdotus lihan tarkastuksesta voimassa olevien kunnallisten säännösten uusimisesta, jonka lautakunta laati yhdessä terveydenhoitolautakunnan kanssa; ehdotus kaupunginhallitukselle palkkasääntöön merkitsemättömien pysyväisten tointen ryhmään kuuluvien virkojen palkkain määräämiseksi; ehdotus kaupunginhallitukselle teurastamon henkilökunnan luontoisetujen määrittämiseksi; lausunto kaupunginhallitukselle teurastamon taksoja koskevan Uudenmaan läänin maaherran kaupungilta

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1934.

pyytämän lausunnon johdosta; lausunto kaupunginhallitukselle tilintarkastajien huomautuksen johdosta siitä, että teurastamon valmistuminen on viivästynyt; esitys kaupunginhallitukselle, että teurastamo määrättäisiin yleiseksi teurastamoksi; ehdotus kaupunginvaltuustolle tukkumyyntihallin myyntimaksun ja muualla tarkastetusta lihasta kannettavan lisämaksun muuttamiseksi; lausunto kaupunginhallitukselle ehdotuksen johdosta, joka koski henkilökunnan luontoisetukorvauksien määrittelemistä uusien perusteiden mukaisesti; lausunto maatalousministeriölle vuotien tarkastuksesta ja merkitsemisestä; esitys teurastamon rakennustoimikunnalle otsonilaitteiden hankkimisesta jäädyttämöä varten; esitys kaupunginvaltuustolle vuotavaraston rakentamisesta; esitys kaupunginvaltuustolle jäädyttämön taksan muuttamisesta; esitys kaupunginvaltuustolle varanavetan rakentamisesta; sekä lausunto kiinteistölautakunnalle kalan jäädyttämisen ja säilytyksen järjestämisestä.

Lihantarkastamo. Mitä teurastamolautakunnan käytännölliseen toimintaan ennen teurastamon valmistumista tulee, mainittakoon, että vanhan lihantarkastamon valvonta siirtyi jo kertomusvuoden alusta terveydenhoitolautakunnalta teurastamolautakunnalle. Uuteen teurastamoon liittyvän lihantarkastamon toiminnassa tapahtuvan perinpohjaisen muutoksen vuoksi sanottiin vanhan lihantarkastamon henkilökunta irti toimestaan kesäkuun 1 p:stä lukien, vaikkakin mainitusta henkilökunnasta sittemmin suurin osa otettiin uuden teurastamon palvelukseen.

Lihan tukkukaupan valvonta siirtyi sekin jo kertomusvuoden alussa teurastamolautakunnalle. Tätä kauppaa, joka oli järjestetty toimitettavaksi Annankadulla, lähellä silloista lihantarkastamoa taivasalla, olivat siihen saakka valvoneet osin kaupungin kiinteistöviranomaiset, osin terveydenhoitolautakunta.

Teurastamon henkilökunta. Lukuunottamatta johtajan ja konekeskuksen käyttöpäällikön virkoja, jotka täytettiin jo rakennusaikana, edellinen toukokuun 1 p:stä 1929 ja jälkimmäinen joulukuun 1 p:stä 1932 lukien, julistettiin kaikki virat haettaviksi.

Johtajana toimi kertomusvuonna eläinlääketieteentohtori H. Tallqvist, apulaisjohtajana eläinlääketieteentohtori J. Sjölund, vanhempina tarkastuseläinlääkäreinä eläinlääkärit B.-O. Engdahl ja T. Troberg, triikiinintutkijoina I. Berglund ja A. Pärssinen, kirjanpitäjänä L. Lahtinen, kanslian kassanhoitajana A. Arvola, lihantarkastamon kassanhoitajana H. G. Ahlberg, halliyliesimiehenä R. Åkerman, lihantukkumyyntihallin esimiehenä F. O. Pekkarinen, teurastamon esimiehenä H. Landén, lihantarkastamon esimiehenä H. Nordberg sekä konekeskuksen käyttöpäällikkönä K. V. Virtanen. Vakinaiseen henkilökuntaan kuuluivat edellä mainittujen lisäksi vahtimestari J. E. Martinmäki, vaakaajat U. A. Forssell, J. A. Karjalainen, L. Laurin ja J. Träskman, tainnuttaja M. Hyvärinen, navettamies A. Oksanen, tarkastusapulainen H. Halme, leimaaja R. Träskman, näytteidenottaja A. Lindholm, koneenkäyttäjät A. F. Virtanen, lämmittäjät N. V. Lahti ja E. Riutta, portinvartijat J. E. Leivo ja H. Palmqvist sekä tilapäiseen työvoimaan yksi kanslia-apulainen, kolme vaakaajaa, seitsemän halliapulaista, yksi koneenkäyttäjät, yksi lämmittäjä ja kaksi siivoojaa.

Nuoremman tarkastuseläinlääkäri virka jätettiin toistaiseksi avoimeksi, mutta tarpeen vaatiessa toimi eläinlääkäri W. Castrén tilapäisenä tarkastuseläinlääkäriä. Tilapäisenä triikiinintutkijana toimi samoin tarpeen vaatiessa neiti U. Thomé.

Lihantarkastajaharjoittelijoina olivat eläinlääketieteentohtori B. K.

Bergman joulukuun 4—28 p:n välisenä aikana, eläinlääkäri O. Bäckman syyskuun 27 p:n ja lokakuun 28 p:n välisenä aikana, eläinlääketieteentohtori S. Helsingius joulukuun 15 p:n 1932 ja tammikuun 16 p:n välisenä aikana, eläinlääketieteentohtori V. Toivola joulukuun 1 p:n ja v:n 1934 tammikuun 1 p:n välisenä aikana ja eläinlääkäri V. E. V. Tuohimäki toukokuun 1 p:n ja kesäkuun 6 p:n välisenä aikana, sekä trikiinintutkijaharjoittelijoina neiti O. Karsten tammikuun 1—14 p:n välisenä aikana, neiti A.-M. Utter toukokuun 1—14 p:n välisenä aikana ja neiti A. B. Warteva maaliskuun 2—16 p:n välisenä aikana. Sitä paitsi seurasi piirieläinlääkäri J. A. Stenius lihan tarkastusta muutamina päivinä ja niinikään toimi harjoittelijana laboratoriossa herra Salminen.

Teurastamon toiminta. Terveydenhoitolautakunnan hyväksyttyä laitoksen hyväksyi maatalousministeriön eläinlääkintäosasto teurastamon tarkoitukseensa väliaikaisesti elokuun 24 p:nä ja lantalan valmistuttua lopullisesti joulukuun 30 p:nä, jolloin teurastamo myös hyväksyttiin vientiteurastamoksi.

Uuden laitoksen toiminta alkoi syyskuun 18 p:nä. Tällöin lakkautettiin samalla Maanviljelijäin maitokeskus osakeyhtiön talossa elokuun 1 p:stä 1914 saakka toiminut lihan tarkastamo ja lopetettiin toiminta Helsingfors slaktinrättningsaktiebolag nimisen yhtiön omistamassa yksityisessä teurastamossa Taivallahdessa ja lihan tukkukauppa siirtyi uuden teurastamon lihan tukkumyyntihalliin.

Syksyn kuluessa näytettiin laitosta sunnuntaisin yleisölle, jolloinsitä kävi katsomassa useita tuhansia ihmisiä; laitoksessa kävi myös useita retkikuntia.

Maatalousministeriön eläinlääkintäosaston pyynnöstä pidettiin ministeriön joulukuussa eläinlääkäreille järjestämät kurssit bakteriologisessa lihan tarkastuksessa teurastamon laboratoriossa.

Laboratorio. Laboratorion toiminnasta apulaisjohtaja antoi seuraavan kertomuksen:

Koko ruhoja koskevat bakteriologiset tutkimukset. Tutkimukseen käytettiin näytteitä lihaimusolmukkeista, lihaksista ja sisäelimestä. Levityksaineiden saamiseksi näytteet, lukuunottamatta sisäelimiä, puristettiin metallisissa puristimissa ja täten saatu neste levitettiin lakmuslaktosagarimaljakoihin ja lakmusdekstrosiputkiin. Eri bakteerilajien erottamiseksi toisistaan puhtaaksiviljelemisessä käytettiin pistoviljelmiä lakmuslaktos- ja lakmusdekstrosekstraktiagarissa sekä gelatiinissa ja gelatiiniagarissa.

Kertomusvuonna tutkittiin 180 kokonaista ruhoa. Septicaemiaa todettiin 24 tapauksessa eli 13.3 %:ssa, pilaantumista 52 tapauksessa eli 28.9 %:ssa ja 104 tapausta eli 57.8 % osoittautui bakteerittomiksi. Septicaemiaa oli 18 tapauksessa eli 75 %:ssa kolibakteerien aiheuttamana, 2 tapauksessa eli 8.3 %:ssa streptokokkien aiheuttamana ja 4 tapauksessa eli 16.7 %:ssa diplokokkien aiheuttamana.

Ruhonosia, imusolmukkeita tai elimiä koskevat bakteriologiset tutkimukset. Tuberkuloosin varalta toimitettiin marsuistutuksia ja saatiin myönteinen tulos naudassa 6 tapauksessa ja siassa 8 tapauksessa sekä kielteinen tulos naudassa 5 tapauksessa ja siassa 14 tapauksessa.

Hiireen toimitettiin istutuksia sikosepticaemian varalta tuloksen ollessa myönteinen 1 tapauksessa ja kielteinen 6 tapauksessa sekä pernaruton varalta 3 tapauksessa tuloksen ollessa kielteinen.

Pyrogenesbakteereita todettiin 7 tapauksessa, kolibakteereita 5 tapauksessa, streptokokkeja 1 tapauksessa ja diplokokkeja 1 tapauksessa; 6 tapauksessa ei voitu todeta mitään bakteereita.

Keitto- ja paistamiskokeet. Vieraan hajun ja maun varalta tutkittiin yhteensä 65 ruhoa ja saatiin 21 tapauksessa myönteinen ja 44 tapauksessa kielteinen tulos. Sianruhosta tehtiin sekä keitto- että paistamiskokeet, jota vastoin muista ruhoista toimitettiin vain keittokoe. Jokaisesta ruhosta otettiin näytteitä sekä etu- että takaneljänneksestä.

Histologiset tutkimukset antoivat seuraavat tulokset:

	Todettuja tapauksia.		Todettuja tapauksia.
Sädesientä (<i>Actinomyces</i>)	3	Sidekudoskasvain (<i>Fibroma</i>)	1
Rasvarappeutumista	2	Imusolmukekasvain (<i>Lymphadenoma</i>)	1
Välikudoksen tulehdusta	3	Sidekudossyöpä (<i>Sarcoma</i>)	2
Peruskudoksen tulehdusta	1	Syöpä (<i>Carcinoma</i>)	3

Sairasosastossa teurastettiin kertomusvuoden aikana yksi lehmä.

Tilastotietoja teurastamon toiminnasta. Teurastamon toiminnan selvittämiseksi esitetään seuraavat numerotiedot:

Teurastusosastolla teurastettiin ja tarkastettiin seuraava määrä eläimiä:

	Koko ruhoja, kpl.		Koko ruhoja, kpl.
Sonneja ja härkiä	281	Lampaita ja vuohia	739
Lehmiä	2,074	Sikoja	1,777
Hiehoja ja suurehkoja vasikoita	1,800	Porsaita	3
Pikkuvasikoita	67	Hevosia	25

Yllä luetellut ruhot vastasivat 540,696 kg lihaa. Siitä hylättiin 38 koko ruhoa tai ruhonosaa sekä 2,063 kpl. elintä tai elinten osaa.

	Hylättyjä koko ruhoja, kpl. kg.			Hylättyjä ruhonosia, kpl. kg.	
Raavaita	1	364	Lehmiä	9	137
Sikoja	4	272	Hiehoja	2	1
			Lampaita	3	4
			Sikoja	18	113
			Hevosia	1	20
	Yhteensä	5 636		Yhteensä	33 275

Teurastusosastolla teurastetut eläimet olivat saapuneet kaupunkiin joko maanteitse tai rautateitse kuten alla olevasta yhdistelmästä lähemmin selviää:

	Maanteitse saapuneita.	Rautateitse saapuneita.	Kaikkiaan.
Sonneja, härkiä, lehmiä ja suurehkoja vasikoita	76	4,079	4,155
Pikkuvasikoita	19	48	67
Lampaita ja vuohia	2	737	739
Sikoja	774	1,003	1,777
Porsaita	—	3	3
Hevosia	16	9	25

Kuukausittain teurastukset jakaantuivat seuraavasti:

	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yht.
Sonneja ja härkiä	56	94	64	67	281
Lehmiä	238	869	563	404	2,074
Hiehoja ja suurehkoja vasikoita	267	985	359	189	1,800

	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yht.
Pikkuvasikoita	8	37	14	8	67
Lampaita	179	429	93	38	739
Sikoja	208	638	447	484	1,777
Porsaita	—	—	2	1	3
Hevosia	—	9	12	4	25

Näiden ruhojen lihamäärä oli keskipainojen mukaan laskettuna syyskuussa 68,836 kg, lokakuussa 227,359 kg, marraskuussa 136,460 kg ja joulukuussa 108,041 kg.

Lihantarkastamossa tarkastettiin v:n 1933 kuluessa kaikkiaan 4,494,175 kg lihaa keskipainojen mukaan laskettuina. Tarkastukset kohdistuivat alla mainittuihin ruholajeihin:

	Koko ruhoja, kpl.	Puoli-ruhoja, kpl.		Koko ruhoja, kpl.	Puoli-ruhoja, kpl.
Sonneja ja härkiä	2,651	5	Lampaita ja vuohia	15,434	14
Lehmiä	8,695	41	Sikoja	12,622	366
Hiehoja ja suurehkoja vasikoita	27,591	15	Porsaita	196	—
Pikkuvasikoita	32,372	40	Hevosia	156	—
			Poroja	9	—

Lisäksi tarkastettiin 99,430 kg paloteltua lihaa ja erikoiskäsiteltiin 24 raavasta ja 48 vasikkaa. Tällöin hylättiin 1,774 koko ruhoa tai ruhojen osaa sekä 14,761 kpl. elimiä tai elinten osia.

	Hylättyjä ruhoja, kpl.	koko ruhoja, kg.	Hylättyjä ruhoja, kpl.	ruhonosia, kg.	Kaikkiaan, kg.
Raavaita	16	2,082	258	2,977	5,059
Suurehkoja vasikoita	21	703	296	2,195	2,898
Pikkuvasikoita	577	7,140	141	1,477	8,617
Lampaita	20	275	110	276	551
Sikoja	12	699	317	2,086	2,785
Porsaita	3	44	2	10	54
Hevosia	—	—	1	8	8
Yhteensä	649	10,943	1,125	9,029	19,972

Suolipesimössä puhdistettiin eri kuukausina alla mainitun eläinmäärän suolet, sorkat, mahalaukut ja päät:

	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yht.
Raavaitten	561	1,945	985	659	4,150
Pikkuvasikoiden	8	37	14	8	67
Lampaitten, vuohien	179	428	93	38	738
Sikojen	208	630	440	475	1,753
Porsaiden	—	—	2	1	3
Hevosten	—	9	12	4	25

Navetan käyttö ilmenee seuraavista numeroista:

	Syysk.		Lokak.		Marrask.		Jouluk.		Yhteensä.	
	kpl.	vuorok.	kpl.	vuorok.	kpl.	vuorok.	kpl.	vuorok.	kpl.	vuorok.
Raavaita	140	198	549	621.5	137	146.5	126	165	952	1,131
Pikkuvasikoita	7	7	20	20	—	—	10	15	37	42
Lampaita ja vuohia	71	71	91	91	2	2	16	19	180	183
Sikoja	101	101	126	127	86	89	71	71	384	388
Hevosia	—	—	4	5	1	1	3	3	8	9
Kanoja	—	—	—	—	8	8	32	32	40	40

Punnitseminen. Kuten alla olevasta yhdistelmästä tarkemmin näkyy punnittiin teurastamossa v. 1933 7,515 kpl. vuotia, 1 kpl. kuumaa raavaan lihaa ja 17,257 kg muuta tavaraa.

Punnittu.	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yhteensä.
Vuotia, kpl.	936	3,099	2,029	1,451	7,515
Kuumaa lihaa (1 raavas)	—	—	—	1	1
Muuta tavaraa, kg	4,435	4,845	5,977	2,000	17,257

Tukkumyyntihalli ja jäähdyttämöt. Tukkumyyntihallissa ja jäähdyttämöissä säilytettiin lihaa keskipainojen mukaan laskettuna 762,355 kg, joka ryhmittyi eri kuukausien kesken seuraavasti:

Tukkumyyntihallissa:	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yhteensä.
Raavaita, kpl.	33	932	1,111	718	2,794
Vasikoita »	13	403	369	366	1,151
Lampaita »	21	1,368	1,360	716	3,465
Sikoja »	2	202	429	715	1,348
Porsaita »	—	1	—	4	5
Hevosia »	—	2	2	2	6
Poroja »	—	—	10	2	12
Paloteltua lihaa, kg	—	450	1,100	1,500	3,050
Säilytettyä lihaa kaikkiaan, kg ..	5,052	164,028	204,888	164,391	538,359

Jäähdyttämöissä:

Raavaita kpl.	14	152	603	336	1,105
Vasikoita »	22	42	56	406	526
Lampaita »	35	309	313	136	793
Sikoja »	53	259	167	150	629
Porsaita »	—	—	15	4	19
Hevosia »	—	4	2	6	12
Poroja »	—	—	26	—	26
Kanoja »	—	3,852	3,838	624	8,314
Säilytettyä lihaa kaikkiaan, kg ..	6,438	48,115	103,706	65,737	223,996

Tukkumyyntihallissa myytiin kaikkiaan 3,252,721.5 kg lihaa. Myynti jakaantui eri kuukausien kesken seuraavasti:

	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yhteensä.
Raavaita, kpl.	2,214.0	3,815	4,219.5	3,547	13,795.5
Isoja vasikoita, kpl.	1,780.5	3,856.5	3,386.5	3,291.5	12,315
Pikkuvasikoita, kpl.	602.0	841	565	478	2,486
Lampaita ja vuohia, kpl.	2,349.5	5,115.5	5,282.5	2,682	15,429.5
Sikoja, kpl.	1,103.0	2,672	3,194	3,906	10,875
Porsaita, kpl.	17.0	29	63	155	264
Hevosia, kpl.	—	4	—	—	4
Muuta tavaraa, kg.	1,191.0	2,753.5	10,123	14,070.5	28,138
Myytyä lihaa kaikkiaan, kg ..	438,321.0	907,743.5	997,671	908,986	3,252,721.5

Teurastamon juoksuratoja, sähkövinttureja y.m. laitteita käytettiin seuraavaa muualla tarkastettua lihamäärää varten:

	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yhteensä.
Raavaita, kpl.	709	1,401	1,701.5	1,617	5,428.5
Isoja vasikoita, kpl.	993	2,056	1,919	1,879.5	6,847.5
Pikkuvasikoita, kpl.	245	809	913	568	2,535
Lampaita ja vuohia, kpl. ...	1,077	2,429	3,335.5	1,743.5	8,585
Sikoja, kpl.	623.5	1,609	2,164.5	2,573	6,970
Porsaita, kpl.	1	9	12	92	114
Hevosia, kpl.	—	6	14	1	21
Muuta tavaraa, kg.	—	11,290	8,510	12,011.7	31,811.7
Lihamäärä kaikkiaan, kg ..	207,230	459,270	550,530	494,759	1,711,789

Höyrykeskuksen polttoainekulutus syyskuun—joulukuun aikana oli 272.⁶³² tonnia hiiliä; höyrykattiloita lämmitettiin 1,578 tuntia ja niistä annettiin höyryä 1,519 tuntia 20 minuuttia, arinamoottoreita käytettiin 1,484 tuntia 40 minuuttia, hiilinosturi oli käynnissä 84 tuntia 35 minuuttia ja lisävetä käytettiin 241 m³. Höyrykeskuksen keskimääräinen vuorokautinen käyttö näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.
Lämmitetty, t. ja min.	6.30	11.20	15.26	18.10
Annettu höyryä t. ja min.	6.24	10.47	14.43	17.48
Käytetty lisävetä, m ³	1.233	1.096	2.833	2.742
Käytetty hiiliä, tonnia	1.043	1.786	2.962	3.131

Jäähdytyskeskuksen keskimääräinen vuorokautinen käyntiaika tunneissa ja minuuteissa laskettuna oli seuraava:

	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.
Jäähdytyskoneet	6.20	10.55	9.14	5.12
Jäähdyttämön tuulettaajat	6.15	10.36	9.13	4.13
Jäädyyttämön tuulettaajat	6.06	10.40	10.46	4.45
Jäähdyttämön suolaliuospumput	5.42	12.06	12.12	7.31
Jäädyyttämön suolaliuospumput	5.42	10.59	10.04	6.53
Vesipumppu	6.22	11.00	9.20	5.20

Sähkövirtaa kului kaikkiaan 229,252 kWh, kuten alla olevista numeroista lähemmin näkyy:

	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yhteensä.
Valaistusvirta, kWh	1,528	3,684	5,170	5,814	16,196
Voimavirta, kWh	36,801	80,279	60,875	35,101	213,056
Yhteensä, kWh	38,329	83,963	66,045	40,915	229,252

Tästä oli:	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yhteensä.
220 V. kWh	11,049	21,483	21,405	17,907	71,844
500 ———	27,280	62,480	44,640	23,008	157,408
Laskutettu huippu oli kW	170	170	38	42	
Todellinen huippu oli kW	232	242	248	245	

Vedenkulutus kuutiometreissä laskettuna ilmenee seuraavasta yhdistelmästä:

	Syysk.	Lokak.	Marrask.	Jouluk.	Yhteensä.
Höyrykattilat	37	34	85	85	241
Jäähdytyskoneet	140	231	144	105	620
Hallintorakennus	71	133	168	114	486
Jäänvalmistus	26	52	1	3	82
Tukkumyyntihalli	30	59	26	21	136
Jäähd. ja paloitteluhuone	15	34	24	5	78
Lihantarkastamo	6	10	3	4	23
Sianteurastamo ja laboratorio..	130	269	162	141	702
Suolipesimö	125	312	302	227	966
Mahan tyhjenn.	510	1,172	944	824	3,450
Suurkarjan teurastamo	385	659	231	167	1,442
Sairasosaston teurastamo	2	14	41	16	73
Suurkarjan talli	20	53	28	27	128
Pienkarjan talli	9	23	15	13	60
Lämminvesikattila I	208	416	381	401	1,406
Lämminvesikattila II	150	306	198	172	826
Pesu ja kastelu	1,577	114	101	51	1,843
Koko kulutus	3,441	3,891	2,854	2,376	12,562

Teurastamon tulot ja menot.

Tulot. Tuloja oli arvioitu kertyvän yhteensä 2,725,000 markkaa, siitä 625,000 markkaa lihantarkastamon ja 2,100,000 markkaa teurastamon tuloja. Tilien mukaan edelliset nousivat 797,723 markkaan osoittaen ylitystä 172,723 markkaa, kun taas teurastamon tuloja oli vain 646,848: 60 markkaa eli 1,453,151: 40 markkaa arvioitua määrää vähemmän. Vajaus johtui siitä, että talousarviota laadittaessa teurastamon edellytettiin alkavan toimintansa jo kesäkuun 1 p:nä, vaikka se sitten avattiinkin vasta syyskuun 18 p:nä. Miten todelliset tulot jakaantuivat eri kuukausiin ja tuloeriin näkyy seuraavasta yhdistelmästä:

	Tammi— elokuu.	Syyskuu.	Lokakuu.	Marraskuu.	Joulukuu.	Yhteensä.
Lihantarkastamo	419,225 50	85,233 50	84,509 —	109,725 —	99,030 —	797,723 —
Teurastusosaston käyttö ..	—	15,844 —	51,387 —	29,666 —	24,178 —	121,075 —
Suolipesimön käyttö	—	1,592 —	5,382 —	2,846 —	2,844 —	12,664 —
Navetan käyttö	—	1,352 —	3,236 —	952 —	1,032 —	6,572 —
Lihojen, vuotien, nahkojen y. m. punnitus	—	556 70	1,645 40	1,125 05	747 50	4,074 65
Lihojen säilytys tukku- myyntihallissa	—	1,056 —	5,237 —	5,862 —	4,837 —	16,992 —
Esijäähdyttämön ja riip- puvien ruhojen osaston käyttö	—	2,998 —	1,818 —	3,088 —	1,566 —	9,470 —
Kanojen säilytys	—	—	963 —	959 60	156 —	2,078 60
Myyntimaksut	—	43,832 10	90,774 35	99,767 10	90,898 60	325,272 15
Juoksuratojen, sähkövint- turien y. m. laitteiden käyttö muualla tarkas- tettuun lihaan	—	10,361 50	22,963 50	27,526 50	24,737 95	85,589 45
Jäähdytyskoppien vuokrat	—	—	3,854 10	299 85	1,350 —	5,503 95
Jäähdytyskoppien vuokrat ..	—	—	—	—	35,367 60	35,367 60
Sisäelinten säilytyskoppien vuokrat	—	—	425 40	—	1,287 50	1,712 90
Ravintolan vuokra	—	7,500 —	—	—	2,500 —	10,000 —
Konttorihuoneitten vuokrat	—	2,403 45	1,637 05	—	—	4,040 50
Asuntovuokrat	—	—	225 —	450 —	450 —	1,125 —
Heinien myynti	—	579 —	1,592 —	530 —	585 —	3,286 —
Kaurarouheiden myynti ..	—	186 —	254 —	174 —	160 —	774 —
Jäänmyynti	—	—	150 —	6 —	—	156 —
Erikseen mainitsemattomat tulot	—	—	30 —	635 —	429 80	1,094 80
Yhteensä, Smk	419,225 50	173,494 25	276,082 80	283,612 10	292,156 95	1,444,571 60

Menot. Kaupungin v:n 1933 talousarvioon merkittiin teurastamoa var-
ten määrärahoja yhteensä 1,942,970 markkaa, josta kuitenkin 1,200,000
markkaa arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston päätösten mu-
kaisesti. Vuoden varrella saatiin lisämäärärahoja 4,100 markkaa. Todelli-
set menot nousivat 1,821,633: 35 markkaan. Määrärahoja säästyi siis
125,436: 65 markkaa, josta 2,754 markkaa kohdistui teurastamon palkkioihin
ja 103,255: 80 markkaa kaluston hankintaan; 19,426: 85 markkaa käyttö-
varoja jäi käyttämättä. Eri menoeriin määrärahat ja kustannukset jakaun-
tuivat seuraavasti:

	Määrärahat, Smk.	Menot tilien mukaan, Smk.
Palkkiot	27,300: —	24,546: —
Sääntöpalkkaiset virat	669,690: —	669,690: —
Tilapäistä työvoimaa	98,886: 50	98,886: 50
Kesälomasijaiset	2,000: —	2,000: —
Vuokra	116,666: 65	116,666: 65
Lämpö	51,238: 20	51,238: 20
Valaistus	25,454: 85	25,454: 85
Siivoaminen	15,375: 45	15,375: 45
Puhtaanapito	12,597: —	12,597: —
Kaluston hankinta	631,362: —	528,106: 20
Kaluston kunnossapito	26,417: 85	26,417: 85
Painatus ja sidonta	51,373: 75	51,373: 75
Tarverahat	59,478: 95	59,478: 95
Vaatteiden pesu	3,534: 15	3,534: 15
Käyttövoima	82,439: 45	82,439: 45
Vedenkulutus	23,435: 55	23,435: 55
Rehut ja kuivikkeet	6,511: 40	6,511: 40
Suola, öljy ja kemialliset aineet	13,924: 90	13,924: 90
Mainostus	9,956: 50	9,956: 50

Yhteensä 1,927,643: 15

1,821,633: 35

Jos menojen loppumäärästä vähennetään perushankinnan luontoiset kalustomenot 528,106: 20 markkaa, jää nettomenoiksi 1,293,527: 15 markkaa.

Lihan tukkuhinnat Helsingissä vuonna 1933.

Kuukausi ja hinta- taso.	Naudat.			Juottovasikat.			Pik- kuva- sikat.	Lampaat.			Siat.		
	Paras laatu.	Keski- laatu.	Huon. laatu.	Paras laatu.	Keski- laatu.	Huon. laatu.		Paras laatu.	Keski- laatu.	Huon. laatu.	Paras laatu.	Keski- laatu.	Huon. laatu.
Hinta kilogrammalta, markkaa ja penniä.													
Tammikuu, korkein	7	5 50	4	13	12	11	3	12	11	9	10 75	10 25	9 50
» alin....	6	4 50	3	13	11	9	3	10	8 50	7	9 75	9	8 50
Helmikuu, korkein	6 50	5 50	4	13	11	9	3 50	12	11	10	11	10 50	10
» alin....	6	4 75	3	13	11	9	3	10	9	7	10	9 50	9
Maaliskuu, korkein	6 75	5 50	3 75	13	11	9	4	12	11	10	11	10 50	10
» alin....	5 50	4 50	3	13	11	9	3	11	10	8	10 75	10 25	9 50
Huhtikuu, korkein	7	6	4	13	11	10	3	11 50	11	9	11 50	11	10
» alin....	6	4 50	3	12	10	8	2 50	11	10	8	10 50	10	9 50
Toukokuu, korkein	7 50	6 50	5	13	11	9	3 50	12	11	9	11 75	11 50	10 50
» alin....	6 50	5	3	12	10	8	3	11	10	8	10 50	10	9 50
Kesäkuu, korkein	7	6	4	13	11	10	3 50	11 50	10 50	8	12	11 50	10 50
» alin....	6 50	4 50	3	12	10	8	3 50	11	10	7	11	10 50	9 50
Heinäkuu, korkein	6 50	5 50	3 50	12	10	8	3 50	11	10	7	12	11 50	10
» alin....	5 50	4	2 50	12	10	8	3 50	8	6	4	11 75	11	10
Elokuu, korkein	6 50	5 50	3 50	14	12	10	3 50	11	10	8	12	11 50	10 50
» alin....	5 50	4 25	3	12	10	8	3 50	9	8 50	7	11 50	11	10
Syyskuu, korkein	6	4 50	3	14	12	10	3 50	9	8	7	12	11 50	10 50
» alin....	5 50	4	1 50	13	11	10	3	9	8	5	12	11	9 50
Lokakuu, korkein	6	5	3	13	11	9	3	10	8	7	12	11 50	10 50
» alin....	5	4	2 25	12	10	8	3	7	6	4 50	10 50	9	8
Marraskuu, korkein	6	5	3	13	11	9	3	9	8	6	11	10 50	9 50
» alin....	5 50	4	2	12	10	8	3	7 50	6	5	10 50	10	8 50
Joulukuu, korkein	6 50	5	3	13	11	9	3 25	9	8	7	11 50	11	10
» alin....	6	5	3	13	11	9	3 25	8	7	5 50	11	10	8 50

Eri eläinlajien takavarikoimissyyt sekä takavarikoimisen aiheuttamat toimenpiteet.

Hylkäämisen, erikoisen käsittelyn tai bakteriologisen tutkimisen syy.	Takavarikoimisia, jotka koskivat										Takavarikoimisia yhteensä.	Toimenpide.			Bakteriologisia tutkimuksia 1).
	Sonneja ja härkiä.	Helehoja ja suurempia vasikoita.	Pilkkuvasikoita.	Lampaita ja vuohia.	Sikoja.	Porsaita.	Hevosia.	Porjoja.	Suolattua, saavustettua, paivattua tai muuten kestäväksi teht. lihaa.	Hylkääminen.		Erikoiskäsittely.			
													Kokoruhoja tai ruhojen osia.	Kokouelimiä tai elinten osia.	
Lihantarkastamo.															
Abscessus. Märkäpesäkkeet	6	70	8	—	2	10	—	—	—	—	96	5	91	—	1
Acetonaemia	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Actinomycosis. Sädesienitauti..	4	8	3	—	—	—	—	—	—	—	15	—	15	—	—
Angiectasia hepatis. Pilkkumaksa	5	113	2	—	—	—	—	—	—	—	120	—	120	—	—
Arthritis, bursitis. Nivel- tai limapussintulehdus	—	16	1	1	—	—	—	—	—	—	18	18	—	—	1
Cystae. Rakkokasvaimet	—	39	12	1	—	5	—	1	—	—	58	—	58	—	—
Cysticercus inermis. Matorakkulat	6	18	49	—	—	—	—	—	—	—	73	1	—	72	—
Cysticercus tenuicollis. Matorakkulat	—	—	1	—	51	28	—	—	—	—	80	—	80	—	—
Distomatosis. Maksamadot	125	2,339	369	—	640	1	—	—	—	—	3,474	—	3,474	—	—
Endocarditis. Sydänläppätulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1
Erysipelas suis. Sikaruusu	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	3	2	1	—	—
Fractura contusio. Luunmurtumat ja ruhjevammat	—	10	1	—	—	24	1	—	—	2)	36	32	4	—	—
Icterus. Keltatauti	—	—	128	14	—	—	—	—	—	—	142	14	128	—	3
Cachexia. Nääntyminen	—	2	55	5	—	—	—	—	—	—	62	62	—	—	—
Kehittymättömyys	—	—	98	—	—	—	—	—	—	—	98	98	—	—	—
Laihtuminen	—	—	3	—	—	—	1	—	—	—	4	4	—	—	—
Likaantumisen	14	102	232	125	63	57	8	—	—	—	601	99	502	—	—
Mastitis. Utaretulehdus	—	130	—	—	3	4	—	—	—	—	137	4	133	—	14
Metritis. Kohtutulehdus	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	8	4	4	—	5
Necrosis. Kuolio	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	16	—	16	—	—
Nephritis. Munuaistulehdus	1	8	2	4	—	3	—	1	—	—	19	1	18	—	1
Osteomalacia, rachitis. Luuhenememinen, riisi	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Pericarditis. Sydänpussintulehdus	—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	4	2	2	—	1
Pilaantuminen	80	571	1,470	1,694	290	621	3	1	1	3)	4,731	1,167	3,564	—	1
Piroplasmosis. Punatauti lehmassä	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1
Rehu-, kaltaisuusvesi-, veriaspiatio	87	780	1,164	62	65	3,299	4	8	—	—	5,469	—	5,469	—	—
Pneumonia. Keuhkotulehdus	—	—	1	—	—	5	5	—	—	—	11	2	9	—	1
Septicaemia. Verenmyrkytys	—	3	4	78	—	2	2	—	—	—	89	87	2	—	51
Septicaemia haemorrhagia suum. Sikotauti	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	2	—	2
Tuberculosis. Nystyrätauti	1	3	—	—	—	13	2	—	—	—	19	1	18	—	14
Tumores. Kasvannaiset	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	4	3	1	—	—
Vieras haju, väri, maku	4	14	20	5	—	1	—	—	—	—	44	33	11	—	5
Alii morbi. Muut taudit	6	196	62	24	726	154	1	1	—	—	1,170	134	1,036	—	59
Yhteensä	339	4,438	3,401	2,278	1,875	4,236	19	20	1	—	16,607	1,774	14,761	72	161

1) Tähän sisältyvät myöskin ne epäilyttävissä tapauksissa tehdyt bakteriologiset tutkimukset, jotka johtivat lihan hyväksymiseen. — 2) 7 kg. — 3) 944 1/2 kg.

Hylkäämisen, erikoisen käsittelyn tai bakteriologisen tutkimisen syy.	Takavarikoimisia, jotka koskivat										Takavarikoimisia yhteensä.	Toimenpide.			Bakteriologisia tutkimuksia 1).	
	Sonnaja ja härkiä.	Lehmiä.	Hienoja ja suurempia vasikoita.	Pikkuvaskikoita.	Lampaita ja vuohia.	Sikoja.	Porsaita.	Hevosia.	Poroja.	Suolatua, savustettua, palvattua tai muuten kestäväksi teht. lihaa.		Hylkääminen.	Kokoonlainta tai elinten osia.	Kokoruhoja tai ruhojen osia.		Erikoiskäsittely.
Teurastusosasto.																
Abscessus. Märkäpesäkkeet ...	3	14	2	—	—	—	9	—	1	—	—	—	29	5	24	—
Actinomycosis. Sädesienitauti..	1	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	7	—
Angiectasia hepatitis. Pilkkumaksa	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	—	24	—
Arthritis, bursitis. Nivel- tai limapussitulehdus	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	—	1
Cystae. Rakkokasvaimet	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	—
Cysticercus inermis. Matorakkulat	1	16	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	—	36
Cysticercus tenuicollis. Matorakkulat	—	—	—	—	27	16	—	—	—	—	—	—	43	—	43	—
Cysticercus echinococcus. Matorakkulat	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Distomatosis. Maksamadot ..	21	449	70	—	82	—	—	—	—	—	—	—	622	—	622	—
Enteritis. Suolitulehdus	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—
Haemorrhagia. Verenvuodot ..	—	1	—	—	3	4	—	—	—	—	—	—	8	8	—	3
Likaantuminen	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Mastitis. Utaretulehdus	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	15	6
Metritis. Kohtutulehdus	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	1
Nephritis. Munuaistulehdus	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	1
Pericarditis. Sydänpussintulehdus	—	1	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	21	—	21	—
Peritonitis. Vatsakalvontulehdus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Pneumonia. Keuhkotulehdus ..	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	10	—	10	—
Prolapsus uteri. Emänlaskeuma	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1
Rehu-, kaltausvesi-, veriaspiratio	6	68	51	—	5	887	—	—	—	—	—	—	1,017	—	1,017	—
Tuberculosis. Nystyrätauti	—	1	1	—	—	10	—	—	—	—	—	—	12	—	12	—
Tumores. Kasvannaiset	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	3	—
Vieras haju, väri, maku	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1
Alii morbi. Muut taudit	2	52	6	1	62	142	—	—	—	—	—	—	265	17	248	5
Yhteensä	34	668	150	1	180	1,103	—	—	1	—	—	—	2,137	38	2,063	36 19

1) Ks. edell. s. alaviittaa.